

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Houtweg 41 Oene

projectnummer: P000609

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Houtweg 41 Oene

Datum: 13-04-2023

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om een nieuwe bedrijfsruimte en een nieuwe woning te realiseren aan de Houtweg 41 in Oene. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets 2 maart 2023 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: zwaar bewolkt, droog, circa 2°C en een zwakke wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

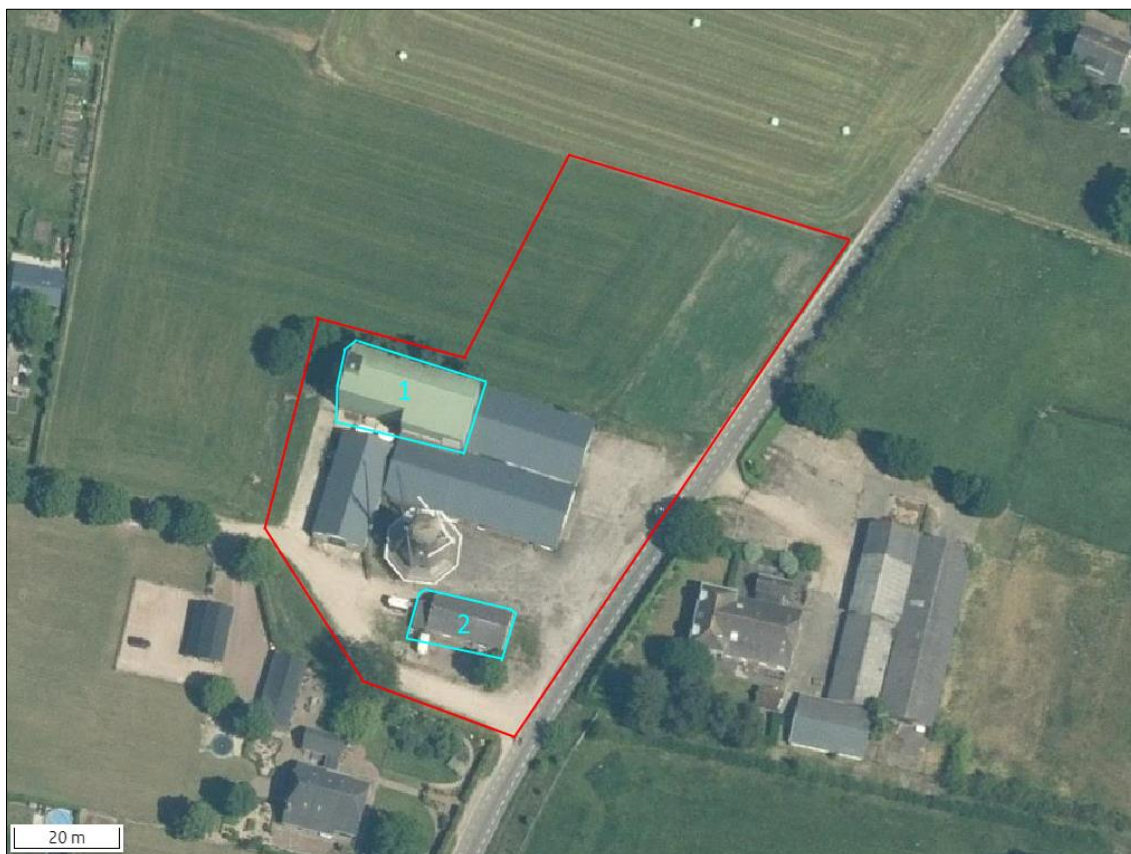
Het plangebied ligt aan de Houtweg 41 ten noorden van Oene (figuur 1). Het plangebied wordt begrensd door de Houtweg in het oosten, een erf met woning in het zuiden en agrarische percelen in het westen en noorden.

In het plangebied staan enkele opslagloodsen, een oude molen en een bijgebouw. Bij het plan zijn alleen de groene opslagloods (nummer 1) en het bijgebouw (nummer 2) betrokken. In het noordwesten van het plangebied staat een hoge, groene opslagloods (nummer 1) van damwandplaten met een damwandplaten zadeldak. Deze is intern verbonden met de opslagloods aan de oostzijde, die weer intern doorloopt in de zuidelijke opslagloods. De overige loodsen in het plangebied zijn opgetrokken uit baksteen met damwandplaten zadeldaken. Ten zuiden van de opslagloodsen staat de oude molen en in het zuiden van het plangebied staat het bijgebouw (nummer 2). Het bijgebouw is opgetrokken uit baksteen met een golfplaten zadeldak en houten gevelbeplating onder het dak. Aan de westzijde van het bijgebouw is een kleine, open golfplaten overkapping gemaakt.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Het grasveld in het noorden van het plangebied bestond tijdens het veldbezoek gedeeltelijk uit gemaaid gras en gedeeltelijk uit ruig grasland. Opgaande begroeiing in het plangebied is beperkt tot een kleine boom naast het bijgebouw (nummer 2) en enkele hoge bomen ten noorden van de groene opslagloods (nummer 1). Permanent oppervlaktewater is niet in het plangebied aanwezig.

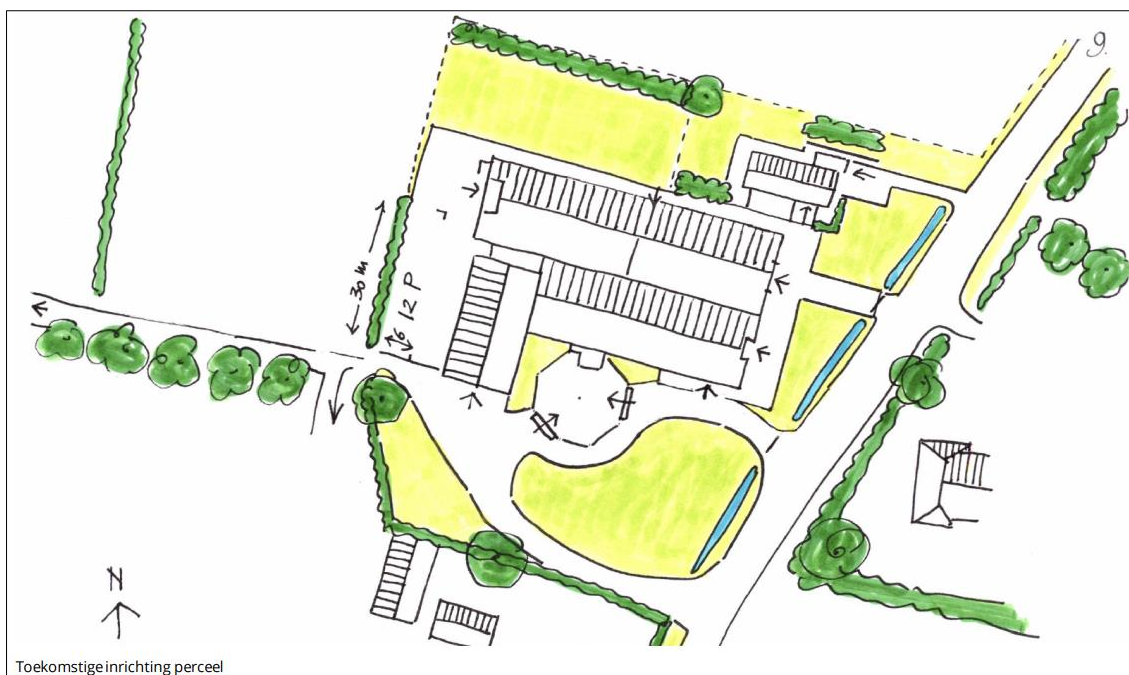

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood), de te slopen opslagloods (nummer 1) en het te slopen bijgebouw (nummer 2).
Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 2 maart 2023. Linksboven het plangebied gezien vanuit het noordoosten. Rechtsboven de groene opslagloods (nummer 1) in het noordwesten van het plangebied. Linksonder het bijgebouw (nummer 2) in het zuiden van het plangebied. Rechtsonder de kleine overkapping aan de westzijde van het bijgebouw.

De plannen bestaan uit sloop van de groene opslagloods (nummer 1) en het bijgebouw (nummer 2) (figuur 1, cyaan) en nieuwbouw. In de plaats van de huidige opslagloods wordt een nieuwe bedrijfsruimte met koel- en vriescellen gebouwd (figuur 2). Ook wordt op het grasland ten noordoosten van de bestaande bebouwing een woning met demonstratieruimte gebouwd. Voor de plannen wordt daarnaast vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven.

Figuur 2. Inrichtingsschets van de toekomstige inrichting van het plangebied.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF © 26 januari 2023) blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en een dagvlinder (grote vos).

Het grasland in het plangebied was tijdens het veldbezoek voor een deel gemaaid. Het gemaaide deel bestond voornamelijk uit algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, ridderzuring en madelief. In het ruige deel was daarnaast ook teunisbloem, gestreepte witbol, speerdistel, smalle weegbree, gele kamille, gewoon barbarakruid en kleine brandnetel aanwezig. Langs de randen van de bebouwing en de verharding waren met name algemene tredplanten aanwezig, zoals straatgras, grote weegbree en paardenbloem. De aanwezig soorten in het plangebied duiden op voedselrijke omstandigheden. In het plangebied staat verder onder andere wilg en beuk.

Beschermde plantensoorten zijn uit de omgeving van het plangebied niet bekend (NDFF). Gezien de terreingesteldheid, het aanwezige biotoop en de voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende gebouwbewonende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenuil (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn meerdere huismussen (10+) in het plangebied waargenomen. Deze maakten gebruik van de struik ten zuidoosten van het bijgebouw en van de hagen buiten het plangebied. Ook vertoonden ze nestindicerend gedrag bij de oude molen en bij een opening in de muur van de zuidoostelijke loods. In de molen en de zuidoostelijke loods van het plangebied kunnen jaarrond beschermde nesten van huismus niet worden uitgesloten. De groene loods is voor huismus toegankelijk via de opening in de zuidelijke muur (foto 5). In de loods zijn geen huismussen of nesten waargenomen. Niet de gehele loods was echter te overzien, waardoor huismusnesten in de loods niet kunnen worden uitgesloten. Het golfplaten dak van het bijgebouw is voor huismus toegankelijk via de dakgoten. De ruimtes onder het golfplaten dak beschikken, door het snelle opwarmen én afkoelen van het materiaal, niet over een geschikt microklimaat voor huismus om in te broeden. Hierdoor kunnen nesten van huismus in het bijgebouw worden uitgesloten.

De kopse kanten en nokken van de gebouwen bevatten geen voor gierzwaluw geschikte invliegopeningen. Hierdoor is de bebouwing voor gierzwaluw niet toegankelijk. Jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw in het plangebied kunnen dan ook worden uitgesloten.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

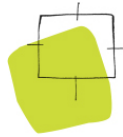
De groene loods is voor steenuil en kerkuil toegankelijk via de opening in de zuidelijke muur. In de loods zijn geen sporen, zoals veren, krijtstrepen of braakballen, aangetroffen. Hierdoor worden beschermde nest- of roestplaatsen van steenuil en kerkuil niet in de loods verwacht.

Foto 5. De opening in de zuidelijke muur van de groene opslagloods.

Uit de omgeving van het plangebied zijn ook enkele boombewonende broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals buizerd, sperwer en ransuil (NDFF). In de bomen in het plangebied zijn geen nesten waargenomen. Hierdoor kunnen jaarrond beschermde nesten van boombewonende vogels in het plangebied worden uitgesloten.

Het plangebied zal mogelijk een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals uit de directe omgeving bekende huismus en buizerd (NDFF). In de struik naast het bijgebouw in het plangebied kunnen daarnaast algemene, weinig verstoringgevoelige vogels, zoals merel en winterkoning, broeden. Nesten van algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

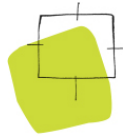
In de omgeving van het plangebied zijn verschillende gebouwbewonende vleermuissoorten bekend, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis (NDFF). Het bakstenen bijgebouw beschikt niet over open stootvoegen en de gevelbeplating is strak op de muur afgewerkt. Het golfplaten dak is via enkele kleine openingen wel toegankelijk voor vleermuizen. Ruimtes onder dit dak bevat, vanwege het snelle opwarmen én afkoelen van het materiaal, geen geschikt microklimaat voor vleermuizen om een verblijfplaats onder te hebben. Hierdoor kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen in het bijgebouw worden uitgesloten. De groene opslagloods is voor vleermuizen alleen toegankelijk via de opening in de zuidelijke muur. De damwandplaten muren zelf zijn te glad voor vleermuizen om grip op te hebben en naar binnen te kruipen. De loods zelf is opgetrokken uit damwandplaten zonder isolatie, waardoor eventuele ruimtes tussen de damwandplaten en de metalen structurele balken snel opwarmen en afkoelen. Daarnaast zijn in de loods geen sporen, zoals afgebeten vlindervleugels, waargenomen van de minder kritische gewone grootoorvleermuis. Hierdoor kunnen verblijfplaatsen van de vleermuizen ook in de groen opslagloods worden uitgesloten.

In de bomen in het plangebied zijn geen holtes of scheuren aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten, zoals rosse vleermuis, kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

Rondom de bebouwing van het plangebied kunnen soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger foerageren en boven het open grasland kunnen soorten als rosse vleermuis foerageren. In het plangebied zijn geen groenstroken aanwezig die een onderdeel kunnen vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting, die dienst kan doen als essentiële vliegroute.

Het grasland en de groene randen van het plangebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten haas en egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde bever, bunzing, eekhoorn en otter bekend (NDFF). Vanwege het ontbreken van grote watergangen in en direct rondom het plangebied, kan de aanwezigheid van bever en otter in het plangebied worden uitgesloten. In het plangebied is ook geen geschikt leefgebied voor eekhoorn, zoals voldoende grote bomen, aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen in en direct rondom het plangebied ook geen nesten van eekhoorn waargenomen. Eekhoorn wordt daarom niet in het plangebied verwacht. Geschikt leefgebied voor bunzing met struweel, takkenrillen of houtstapels, is niet binnen of direct rondom het plangebied aanwezig. Hierdoor wordt bunzing niet in het plangebied verwacht.

Het grasland in het plangebied vormt geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en kleine watersalamander (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving van het plangebied zijn geen niet-vrijgestelde amfibieënsoorten waargenomen (NDFF). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving zijn niet-vrijgestelde amfibieënsoorten niet in het plangebied te verwachten.

De dagvlindersoort grote vos is bekend vanuit de omgeving van het plangebied (NDFF). Geschikt habitat, zoals bosgebied met waardplanten zoals iep, populier, prunus en enkele breedbladige wilgensoorten, is niet in het plangebied aanwezig. Ook geschikte overwinteringsplaatsen, zoals stapels hout of holle bomen, zijn niet in het plangebied aanwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van grote vos in het plangebied worden uitgesloten.

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen en reptielen zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen en reptielen worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de sloop van de groene opslagloods gaan mogelijk jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus verloren. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of huismussen gebruik maken van de opslagloods in het plangebied.

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd, maar zal niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten is bij wet verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Als gevolg van de werkzaamheden gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren. Het plangebied zal naar verwachting na de sloop en nieuwbouw van de bedrijfsbebouwing niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die rondom bebouwing foerageren. Ook als gevolg van de bouw

van de woning zal het foerageergebied van vleermuissoorten die boven open velden foerageren, zoals rosse vleermuis, niet geheel ongeschikt worden. Bovendien gaat het om een kleine oppervlakte en is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

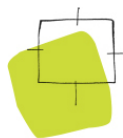
In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

GELDERS NATUURNETWERK

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. Het in Gelderland gelegen NNN wordt het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in de Omgevingsverordening Gelderland. Het GNN in Gelderland kent geen externe werking.

GROENE ONTWIKKELINGSZONE EN GANZENRUSTGEBIED

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden ontwikkelingen alleen toegelaten als de kernkwaliteiten of

ontwikkelingsdoelen worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de GNN-gebieden en Groene Ontwikkelingszones bij ruimtelijke plannen ook ingezet op de bescherming van ganzenrustgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt circa 2 km ten westen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Ten oosten van het plangebied ligt een kanaal dat is aangewezen als GNN-gebied op circa 400 m afstand. De weilanden circa 7 km ten noorden van het plangebied zijn aangewezen als Groene Ontwikkelzone. Het dichtstbijzijnde ganzenrustgebied ligt circa 400 m ten oosten van het plangebied, aan de overzijde van het kanaal.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Er kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de aanleg- en gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten van Natura 2000-gebieden.

De GNN, Groene Ontwikkelingszone en ganzenrustgebied in Gelderland kennen geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen oppervlakte van de GNN, Groene Ontwikkelzone of ganzenrustgebied verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Gelderland is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 2 maart 2023 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

Uit de toetsing komt naar voren dat als gevolg van de plannen mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus verloren gaan. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus in de groene opslagloods vast te stellen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.

Verder moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli.

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie al dan niet boven de 0.00 mol N/ha/ja uitkomt. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.